



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Yvony Svobodové a soudců JUDr. Jiřího Macka a JUDr. Romana Horáčka, Ph.D., v právní věci

žalobce: [osobní údaje žalobce]
sídlem [adresa]
zastoupený advokátem Mgr. [jméno] [příjmení]
sídlem [adresa]

proti

žalovanému: [osobní údaje žalovaného]
sídlem [adresa], [ulice a číslo]
zastoupený advokátem JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D.
sídlem [adresa]

o zaplacení [částka] s příslušenstvím, k odvolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. srpna 2018, č. j. 2 Cm 81/2010-823

takto:

Zpět vzetí žaloby ze dne [datum] je neúčinné.

Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I. potvrzuje, ve výroku II. mění tak, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému k rukám advokáta JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D., na náhradu nákladů řízení [částka] do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradu nákladů odvolacího řízení k rukám advokáta JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D. [částka] do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Shora uvedeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu o uložení povinnosti žalovanému zaplatit žalobci [částka] s příslušenstvím (výrok I.) a žalobci uložil povinnost zaplatit žalovanému k rukám advokáta JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D., na náhradu nákladů řízení [částka] do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok II.).

2. Soud prvního stupně při rozhodování vyšel ze žaloby, kterou se žalobce domáhal vůči žalovanému zaplacení [částka] s příslušenstvím. Žalobce uvedl, že žalovaný vyhlásil dne [datum] veřejnou zakázku ČEZ [číslo] na dodávku silové elektřiny na období 2009, 2010 a 2011. Předmětem veřejné zakázky byl výběr dodavatele silové elektřiny pro elektrickou trakci na hladině VVN a VN, distribuční odběry na hladině VN a distribuční odběry na hladině NN. Z článku 7 dodávací dokumentace veřejné zakázky vyplývá, že celkový objem žalovaným poptávaného množství elektřiny pro elektrickou trakci na hladině VVN a VN činil pro rok 2010 1 308 770 MWh. Na základě výše uvedené výzvy předložil žalobce dne [datum] nabídku na dodávku elektřiny pro odběrná místa žalovaného. Žalovaný se žalobcem jako vítězem daného řízení uzavřel dne [datum] smlouvu o trakci 2010 na dodávku elektřiny ze sítí VVN a VN, dne [datum] uzavřel žalobce a žalovaný dodatek [číslo] ke smlouvě o trakci 2010, jehož předmětem bylo stanovení způsobu elektronické fakturace dodávek elektřiny. Dopisem ze dne [datum] zn. [číslo] požádal žalovaný o prodloužení termínu upřesnit množství odběru elektřiny elektrické trakce s odkazem na ustanovení článku IV. odst. 2 smlouvy Trakce 2010. Žalobce této žádosti vyhověl. Následně žalovaný dopisem č. j. 2787/09-SŽE-Ř ze dne 30. října 2009 požádal o další prodloužení termínu upřesnění ročního množství odběru elektřiny, žalobce i této žádosti vyhověl a prodloužil žalovanému termín do [datum]. Dne 5. listopadu 2009 obdržel žalobce dopis č. j. 2840/09-SŽE-Ř, ve kterém žalovaný oznámil žalobci, že s odkazem na článek IV. odst. 2 smlouvy Trakce 2010 upřesňuje roční množství odběru elektřiny na 22 000 MWh, přičemž původně sjednaný objem elektrické energie činil 1 308 770 MWh. Žalobce dopisem ze dne [datum] uvedl, že neakceptuje upřesnění ročního odběru elektřiny pro rok 2010 a považuje sjednané množství elektřiny tak, jak vyplývá z ustanovení článku IV odst. 1 písmeno c/ smlouvy Trakce 2010. Žalovaný dopisem ze dne 19. listopadu 2009 č. j. 59489/09-KNT potvrdil předchozí dopis ze dne [datum] s tím, že jako upřesnění ročního objemu množství elektřiny k odběru stanovil 22 000 MWh. Dne [datum] doručil žalobce žalovanému dopis, ve kterém mu oznámil, že s ohledem na vůli žalovaného odebrat elektřinu pouze v objemu 22 000 MWh namísto smluveného množství, nebude pro něj nadále rezervovat kapacity pro elektřinu v objemu 1 280 770 MWh a v souladu s povinností počínat si tak, aby minimalizoval škodu, jejíž vznik mu v souvislosti s jednáním žalovaného bezprostředně hrozí, bude realizovat její náhradní prodej na příslušném trhu. Žalovaný porušil povinnosti odebrat elektrickou energii dle smlouvy Trakce 2010. Předmětem smlouvy Trakce 2010 byl závazek žalobce dodávat žalovanému elektřinu ve sjednaném množství a výkonu a tomu odpovídal závazek žalovaného odebrat sjednané množství elektřiny v odběrném místě podle podmínek smlouvy a uhradit žalobci řádně a včas dohodnutou platbu za dodávku elektřiny. Sjednané množství elektřiny na období roku 2010 činilo 1 308 770 MWh. Žalovaný svým faktickým jednáním a záměrem, který opakovaně potvrdil ve svých dopisech i v obchodních schůzkách s žalobcem, odmítl splnit svoje povinnosti, a dal nade vší pochybnost najevo svůj záměr neposkytnout potřebnou součinnost v odběru sjednaného množství energie. V souvislosti s jednáním žalovaného vznikla žalobci škoda. Žalobce v rámci zajištění plnění svých povinností podle smlouvy Trakce 2010 si závazně objednal u [právnícká osoba] a. s. dodávku elektřiny pro období od [datum] do [datum] v objemu 1 535 106 MWh za účelem prodeje této dodávky žalovanému. Vzhledem k jednání žalovaného, že žalovaný nemá v úmyslu odebrat převážnou část objemu elektrické energie, k jehož objemu se zavázal, byl žalobce vzhledem ke své povinnosti předcházet škodám a rovněž vzhledem k povaze elektrické energie jako komodity, kterou nelze skladovat, nucen odříci odebrání elektřiny, a realizovat náhradní obchod se [právnícká osoba] a. s. Tento náhradní obchod spočíval ve změně závazné objednávky elektrické energie z původně sjednaného objemu elektrické energie [částka] MWh na 281 705 MWh,

tedy snížení o 1 253 401 MWh. Hodnota předmětného objemu elektrické energie, a to 1 253 401 MWh, činila v době jeho závazného objednání žalobcem částku 2 262 288, [částka]. V mezidobí došlo ke změně ceny elektrické energie a v okamžiku, kdy byl žalobce v důsledku jednání žalovaného nucen odříct odběr předmětného objemu elektrické energie od [právníká osoba] a. s. a realizovat náhradní obchod, činila jeho hodnota [částka]. Rozdíl mezi částkou [částka] a částkou [částka] představuje škodu, která žalobci v důsledku jednání žalovaného vznikla, neboť byl povinen tuto částku uhradit [právníká osoba] a. s. Náhradní obchod byl realizován za cenových podmínek, odpovídajících ceně elektrické energie na trhu v daném okamžiku. To, že cena elektrické energie, sjednaná v confirmaci dílčí smlouvy ze dne [datum], uzavřené mezi žalobcem a [právníká osoba] a. s., a cena, uvedená ve vyčíslení ztráty, vzniklé neodebráním smluveného množství elektřiny, která je přílohou dohody o narovnání, uzavřené dne [datum] mezi žalobcem a [právníká osoba] a. s., odpovídá cenové hladině obchodů se standardizovanými velkoobchodními produkty, uskutečněných na energetické burze, bylo potvrzeno ve znaleckém posudku [číslo] ze dne [datum], vypracovaném společností [právníká osoba]. Škodu, vyúčtovanou [právníká osoba] a. s. dne [datum] fakturou [číslo] v částce [částka] uhradil žalobce dne [datum]. Škodu, vyúčtovanou [právníká osoba] a. s. fakturou [číslo] v částce [částka] uhradil žalobce dne [datum]. K námitce žalovaného, že žalovaný neporušil smlouvu Trakce 2010 vzhledem k tomu, že postupoval v souladu se smluvními podmínkami uvedenými v článku IV odst. 2 smlouvy Trakce 2010 a upřesnil předmět plnění, žalobce uvedl, že jakákoliv změna množství nemá oporu ve smlouvě, a byla by navíc v rozporu se zákonem. Žalovaný argumentoval institutem odchylky na základě ustanovení § 2 odst. 2 písm. a/ bodu 7 [příjmení], a úpravě odpovědnosti za ni v ust. § 20 odst. 2 písm. a/ a b/ [příjmení], z čehož dovozuje, že žalobce měl předpokládat, že odebrání energie v plném rozsahu nemusí dojít. Institut odchylky slouží k tomu, aby účastníci trhu s elektřinou udržovali rovnováhu mezi odběrem z elektrizační soustavy, a dodávkou do ní. Odchylky vznikají v důsledku nesouladu mezi smluvně zajištěnými a skutečně realizovanými dodávkami a odběry prostřednictvím soustavy v určitém časovém úseku, kdy mohou mít kladný i záporný charakter. Odchylka mohla mít relevanci jen tehdy, pokud jde o realizovanou dodávku. Množství, které žalovaný deklaroval, že neodebere, je množstvím, na něž se ustanovení o odchylce nemůže vztahovat. Argumentace, týkající se tolerančního pásma dle smlouvy, kde možnost odchylky ve výši plus minus 15 % se upravuje, se týká též reálně odebraného množství. Vzhledem k tomu, že v zadávací dokumentaci veřejné zakázky možnost neomezeného upřesnění nebyla uvedena, je takové upřesnění nutné považovat za podstatnou změnu veřejné zakázky, tj. její nové zadání, resp. podstatnou změnu smlouvy Trakce 2010. Možnost neomezeného upřesnění skutečného odběru elektrické energie znamená jasnou hospodářskou nerovnováhu smlouvy Trakce 2010. Žalobce uzavřel smlouvu Trakce 2010 s ohledem na zadávací dokumentaci s vědomím toho, že upřesnění se vztahuje k výběrovému odběrovému diagramu, nikoliv neomezené možnosti měnit směrem nahoru nebo dolů množství nasmlouvané elektrické energie. Žalobce by smlouvu, která by uložila žalovanému fakticky neodebrat od žalobce žádnou elektrickou energii, nikdy neuzavřel. Snížit nasmlouvané množství o 98 % je nutné považovat za podstatnou změnu veřejné zakázky. Pokud by odebrané množství bylo takto nízké, případně by bylo možné ji takto snížit, byla by nabídková cena vyšší. Upřesnění naplnilo znaky podstatné změny veřejné zakázky a je v rozporu s rozhodnutím ESD sp. zn. C [číslo] z [datum]. Žalobce uvedl, že tzv. toleranční odchylka, vymezená v článku V. smlouvy Trakce 2010, představuje možnost faktické odchylky žalovaného při samotné spotřebě elektrické energie. Každá z uvedených smluvních institucí nachází uplatnění v jiné fázi realizace kontraktu. Žalobce uvedl, že tvrzení žalovaného o existenci okolnosti, vylučujícího odpovědnost ve smyslu ustanovení § 374 odst. 1 ObchZ za škodu, způsobenou žalobci, se nezakládá na pravdě. Žalovaný jako provozovatel dráhy je ve smyslu ustanovení § 22 odst. 1 zákona o drahách povinen zajistit dopravcům přístup ke službám, poskytovaným provozovatelem dráhy způsobem, který vylučuje zvýhodnění některého z dopravců, přičemž jedna ze služeb je dodávka trakčního proudu. Z této úpravy vyplývá, že poskytování dodávky elektrického proudu je zákonná povinnost provozovatele dráhy. Žalovaný v žádném případě na základě

okolností, nastalých v roce 2009, neměl právo se výše uvedené povinnosti zprostit, nebo jejím plněním pověřit společnost [právnícká osoba]. Poskytování dodávek trakční energie dle ZoD není podnikání, ale činností ve veřejném zájmu. Na takovou činnost se aplikace ustanovení, které má soukromoprávní charakter, nemůže vztahovat, a pokud ano, pak rozhodně ne způsobem a v míře, v jaké je vykládá žalovaný. Připojení Českých drah do LDSŽ a její provádění dodávky trakčního proudu proto nemohou být považovány za jednání činěné po právu. Ustanovení § 22 odst. 1 písm. g/ ZoD znělo: Provozovatel dráhy je povinen zajistit dopravcům přístup ke službám, poskytovaným provozovatelem dráhy způsobem, který vylučuje zvýhodnění některého z dopravců. Rozsah služeb, poskytovaných provozovatelem dráhy, stanoví prováděcí právní předpis. Odborná literatura k ZoD uvádí, že se jedná o předpis veřejného práva. Předmětné ustanovení je kogentní. Podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. a/ prováděcí vyhlášky je dodávka trakčního proudu doplňkovou službou. Možnost poskytování služeb prostřednictvím jiného dodavatele se vztahuje na služby pomocné, nikoliv na služby doplňkové. Poskytování dodávky trakčního proudu jako doplňkových služeb lze řadit pod výkon veřejné správy nevyrchnostenskou formou činnosti, kdy výhradně žalovaný měl dle ZoD a vyhlášky tuto povinnost vykonávat, a není oprávněný ji na kohokoliv delegovat. Veřejnoprávní charakter povinnosti je doložen také tím, že poskytování dodávek trakčního proudu provozovatelem dráhy nelze označit za podnikání nebo živnost. Dne [datum] oznámil žalobce [právnícká osoba], že elektřinu neodebere, a inicioval následně provedený náhradní obchod. Žalobce uvedl, že žalovaný mohl předvídat tvrzenou překážku, a to přijetí novely energetického zákona. Žalovaný měl možnost se s návrhem novely seznámit, a měl tak možnost zjistit, že se chystá legislativní změna, která může ovlivnit jeho postavení dodavatele elektrické trakční energie dopravcům. Členy správní rady žalobce byli Ing. [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], kteří byli v letech 2008 až 2010 poslanci, a zároveň členové hospodářského výboru. Oba byli osobně přítomni na schůzi hospodářského výboru, který navrhl doplnit napětíovou hladinu o hodnotu 25 kW do definice distribuční soustavy v EZ. Doplnění novely pozměňovacím návrhem na 37. schůzi hospodářského výboru [datum] navrhl poslanec O. [příjmení]. Pozměňovací návrh byl doplněn do tabulky, vyhotovené EMPO, která byla vyhotovena [datum]. Ing. [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] byli nejpozději [datum] pozvánkou na schůzi hospodářského výboru informováni o návrhu novely. Žalobce v řízení označil za nesporné, že žalovaný dlužnou pohledávku včetně úroků z prodlení a nákladů řízení uhradil. [příjmení], odpovídající náhradě nákladů řízení, byla poté, co byl vydán rozsudek Nejvyššího soudu CR 32 Cdo 3646/2015 ze dne 10. srpna 2017, žalovanému vrácena.

3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby v plném rozsahu. Žalovaný uvedl, že je nesporné, že mezi žalobcem a žalovaným byla dne [datum] uzavřena smlouva na dodávku elektřiny v síti VVN a VN trakce 2010. Tato smlouva byla uzavřena na základě zadávacího řízení dle zákona č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách. Žalovaný jako zadavatel vypsál veřejnou zakázku s názvem, „[příjmení] silové elektřiny pro SŽDC na období 2009, 2010 a 2011“. Žalovaný namítl, že ze strany žalovaného nedošlo k žádnému porušení povinnosti, vyplývající ze smlouvy Trakce 2010, a nedopustil se žádného protiprávního jednání, které by bylo v rozporu se smlouvou. Žalovaný uvedl, že v souladu s článkem IV odst. 2 smlouvy dopisem ze dne [datum] upřesnil množství ročního odběru elektřiny. Ve smlouvě Trakce 2010 bylo uvedeno pouze odhadnuté a předpokládané množství elektrické energie, které žalovaný odebere. Ve smlouvě byla zakotvena možnost žalovaného, aby celkové roční množství elektrické energie mohl upřesnit v návaznosti na požadavky jednotlivých dopravců, pro které byla elektrická energie určena. Zakotvení této možnosti upřesnění řešilo situaci, kdy žalovaný v době podpisu smlouvy nemohl mít k dispozici informace dopravců o odběrech elektřiny pro rok 2010. Rozsah možného upřesnění celkového ročního množství elektrické energie není ve smlouvě Trakce 2010 nijak limitováno, ustanovení o 5% odchylce, obsažené v obchodním zákoníku, vztahující se k úpravě kupních smluv, se zde neaplikuje, neboť mezi smluvními stranami došlo k jeho vyloučení. Žalobci muselo být zřejmé podle účelu, za jakým byla smlouva Trakce 2010 uzavřena, že rozsah upřesnění se bude řídit jenom a pouze tím, v jakém rozsahu budou dopravci elektrickou energií pro příslušné období od žalovaného skutečně požadovat, a na rozsah tohoto

požadavku ze strany dopravců nemůže mít žalovaný žádný vliv. Žalovaný uvedl, že závěr, že maximální možné upřesnění mohlo být v toleranci 15 %, což je odchylka, stanovení v článku V smlouvy Trakce 2010, je nesprávný. Dle žalovaného ustanovení článku IV. odst. 2 by mělo být vykládáno tak, že žalovaná byla oprávněna upřesnit trakční energii minimálně v rozsahu 20 – 30 % s tím, že žalovaný trvá, že upřesnění konečného požadovaného rozsahu trakční energie je neomezené. Žalovaný namítl, že z důvodu okolností, vylučujících odpovědnost za škodu vyčíslenou žalobcem neodpovídá. Za okolnost, vylučující odpovědnost dle ustanovení § 374 obchodního zákoníku, považuje žalovaný změnu energetického zákona, provedenou zákonem č. 158/2009 Sb., který nabyl účinnosti dne [datum] ve spojení s rozhodnutím dopravce [právnícká osoba], využít této změny energetického zákona a požádat u žalovaného o připojení k distribuční soustavě a sobě i ostatním dopravcům zajišťovat trakční elektrickou energii samostatně. Novela energetického zákona obsahovala ustanovení § 2 odst. 2 písmeno a/ bod 2, kdy byly doplněna napěťová hladina 25 kW a novelizované znění ustanovení § 3 odst. 3 energetického zákona omezilo rozúčtování nákladů za odběr elektřiny pouze do napětí 52 kW včetně. Změna výše uvedených ustanovení v návaznosti na ustanovení § 25 odst. 11 písmeno a/ energetického zákona zapříčinila razantní změnu v postavení žalovaného a tudíž zcela neočekávanou změnu celkové situace. Platná právní a účinná úprava v době podpisu smlouvy Trakce 2010 neumožňovala jinému subjektu, než žalovanému, dodávat trakční elektrickou energii pro dopravce. Tato situace se změnila v důsledku nabytí účinnosti novely energetického zákona ze dne [datum]. Trakční vedení vykazovalo v době uzavření smlouvy Trakce 2010 jiné hodnoty (jiné napěťové hladiny), než které obsahovalo ustanovení definice distribuční soustavy. Ustanovení § 2 odst. 2 písmeno a/ bod 2 obsahuje definici distribuční soustavy a pod pojem distribuční soustava byla doplněna napěťová hladina 25 kW pro trakční soustavu střídavou a 22 kW pro stejnosměrnou trakční soustavu. Současně byl novelizován § 3 odst. 3 energetického zákona, kde bylo uvedeno omezení použití rozúčtování pouze do napětí 52 kW včetně. Jelikož byly splněny podmínky definice distribuční soustavy, vztahovalo se na žalovaného ust. § 25 odst. 11 písmeno a/ energetického zákona, které ukládá provozovateli distribuční soustavy povinnost připojit k distribuční soustavě každého a umožnit distribuci elektřiny každému, kdo o to požádá. Této možnosti využil dopravce [právnícká osoba] dopisem ze dne 5. listopadu 2009, č. j. 147/2009-KE/2 a požádal o připojení k distribuční soustavě, žalovaný dále elektrickou trakční energii dopravci neměl poskytovat, tudíž byl nucen přistoupit k upřesnění ročního množství odběru elektrické energie, které bylo provedeno dne [datum]. Změna energetického zákona nastala nezávisle na vůli žalovaného vzhledem k tomu, že o změnách zákonů rozhoduje Parlament České republiky, žalovaný nebyl účastníkem připomínkového řízení. Novela energetického zákona nabyla účinnosti [datum], tedy více než půl roku po uzavření smlouvy Trakce 2010, tudíž v době vzniku závazku nemohl žalovaný tuto překážku rozumně předvídat. Změna návrhu novely energetického zákona v ust. § 2 odst. 2 písmeno a/ bod 2 se objevila v rámci prvního pozměňovacího návrhu hospodářského výboru, kdy usnesení hospodářského výboru o pozměňovacím návrhu bylo vydáno [datum]. V době podpisu smlouvy Trakce 2010 byla nepředvídatelná i rozhodnutí dopravců, které právě na změnu ustanovení energetického zákona bylo navázáno. Tato překážka žalovanému bránila v možnosti odebrat elektrickou energii o objemu 1 286 770 MWh vzhledem k tomu, že technická přenosová kapacita sítě v trakční proudové soustavě je limitována. Poté, co žalovaný splnil svou povinnost vyhovět žádosti dopravce o připojení odběrných zařízení lokální distribuční soustavy železnice, došlo od termínu připojení, tj. od [datum] k vyčerpání technické přenosové kapacity trakční soustavy a nebylo fakticky možné realizovat kontrakt, uzavřený mezi žalobcem a žalovaným. Žalovaný v době vzniku překážky nebyl v prodlení vzhledem k tomu, že změna energetického zákona ve spojení s rozhodnutím dopravců nastala v roce 2009, smlouva byla uzavřena s účinností od [datum]. Od tohoto okamžiku byl žalovaný povinen elektřinu odebírat, takže v roce 2009 nebyl v prodlení s plněním své povinnosti. Změna energetického zákona ani rozhodnutí dopravců nemá s hospodářskými poměry žalovaného jakoukoliv souvislost, tudíž překážky nebyly způsobeny hospodářskými poměry žalovaného. K uzavření smluv o připojení Českých drah do lokální distribuční soustavy, které byly uzavřeny mezi

žalobcem a žalovaným, žalovaný uvedl, že časově chronologicky byla dne [datum] uzavřena smlouva Trakce, od [datum] byla účinná novela energetického zákona, dne [datum] ČD podaly žádost žalované o připojení odběrného zařízení v lokální distribuční soustavě železnice č. ETVN 1 – 8 z napěťové hladiny vysokého napětí. Dne [datum] proběhlo z iniciativy ČD jednání mezi žalovaným a ERU. Dne [datum] žalovaný obdržel od ČD dopis, ve kterém žádal o uzavření smlouvy o distribuci, a připojení k lokální distribuční soustavě. Dne [datum] žalovaný vyrozuměl žalobce, že nebude možné odebrání energie v množství, jelikož si nečekaně jejich hlavní zákazník rozmyslel, že si bude trakční energii zajišťovat sám. Žalovaný učinil upřesnění požadovaného objemu trakční energie ve smyslu smlouvy Trakce 2010. Dne [datum] došlo k uzavření osmi smluv o připojení k lokální distribuční soustavě mezi ČD a žalovaným. Žalovaný uvedl, že s ohledem na povinnost, plynoucí z energetického zákona, takovýto postup nebyl vyloučen dle zákona o drahách. Dle ustanovení § 22 zákona o drahách poskytuje provozovatel dráhy služby, rozsah služby stanovení prováděcí předpis, vyhláška č. 351/2004 Sb. definuje doplňkové a pomocné služby, žalovaná neposkytuje dopravcům automaticky služby, ale pouze na žádost jednotlivých dopravců. Dle § 4 písm. a/ vyhlášky č. 351/2004 Sb. na základě uzavřené smlouvy o provozování drážní dopravy s provozovatelem dráhy, pokud požadovanou službu nemůže poskytnout jiný dodavatel, má oprávněný dopravce právo na poskytované nebo zprostředkované služby, umožňující využívat elektrické napájecí zařízení pro trakční proud, je-li k dispozici. Nákup silové trakční elektřiny v ustanovení vyhlášky uveden není. Ze znění § 22 zákona o drahách a ve spojení s vyhláškou plyne, že žalovaný byla povinen nějakým způsobem zajistit dodávky trakčního proudu. Dle stanoviska žalovaného to mohl provést i prostřednictvím jiného subjektu. Žalovaný vycházel z toho, že byl oprávněn tímto pověřit jiný subjekt, a tento subjekt byly ČD, které splňovaly předpoklady k tomu, aby mohly zajišťovat dodávku trakční energie namísto SŽDC. [příjmení] trakční energie je činnost, která je spojena s energetickým zákonem, žalovaný podle znění zákona o drahách vystupoval stále jako vlastník a provozovatel dráhy včetně provozování trakčních transformátorů, na jejichž výstupu jsou současně zřízena odběrná místa ČD. Poté, co byl žalovaný povinen připojit ČD k lokální distribuční soustavě podle energetického zákona, se na základě jednání mezi ČD a žalovaným staly ČD namísto žalovaného dodavatelem trakční elektřiny, a nově ČD byly oprávněny rozúčtovat náklady nákupu elektřiny. Odběrným místem ČD jsou výstupní svorky transformátorů, které jsou součástí lokální distribuční soustavy, provozované žalovaným. Protože po technické stránce není možné, aby k těmto transformátorům byly připojeny dva různí dodavatelé energie, kteří by byli současně schopni provádět rozúčtování, tak po technické stránce nebylo možné, aby k výstupním svorkám byli připojeni dva různí dodavatelé. Vyhláškou č. 76/2017 Sb. ze dne [datum] došlo ke zrušení vyhlášky č. 351/2004 Sb. o rozsahu služeb poskytovaných provozovatelem dráhy dopravci, která nabyla účinností dne [datum]. Z vyhlášky č. 76/2017 Sb. plyne, že provozovatel dráhy, tedy SŽDC, už nemá povinnost poskytovat dopravcům trakční energii. V příloze 1 vyhlášky č. 76/2017 Sb. v bodě 9 je uvedeno, že provozovatel zajistí, aby dopravce mohl použít dráhu v rozsahu: elektrických zařízení, obsahujících zařízení, které zajišťují napájení elektrických hnacích vozidel včetně trakčních napájení a spínacích stanic trakčního vedení, prostředky dispečerského řízení provozovatele dráhy, drážní elektrická silnoproudá zařízení pro výrobu, přeměnu, zásobování a využití elektrické energie, speciální elektrická zařízení, zařízení pro ochranu. Z této vyhlášky tedy neplyne, že by žalovaný byl povinen zajistit dodávku trakční energie jednotlivým dopravcům. Po technické stránce transformátory neumožňují ani dnes, aby rozúčtování mohlo provádět více subjektů. [ulice] svorky, umístěné na transformátorech, neumožňují rozdělovat energii na dva dodavatele, ani dvojí měření trakční energie za účelem rozúčtování. Rozúčtování energie tak může v tomto uspořádání provádět jenom jeden subjekt. Žalovaný namítl, že pohledávka již byla ze strany žalovaného v plném rozsahu uhrazena. Žalovaný se rozhodl poté, co byl vydán rozsudek NS ČR č. 32 Cdo 364/2015-680 ze dne 10. srpna 2017, žádat poskytnuté plnění zpět. Před Obvodním soudem pro Prahu 4 probíhá soudní spor, vedený pod sp. zn. 11 C 278/2017 o vydání bezdůvodného obohacení. Pro posouzení důvodnosti žaloby je rozhodující stav v době vyhlášení

rozsudku dle ustanovení § 154 odst. 1 o. s. ř., tudíž soud je povinen z procesního hlediska rozhodnout o nároku zamítavě.

4. V řízení bylo prokázáno, že žalobce částku [částka] uhradil [právnícká osoba] ve dvou splátkách, a to splátkou ve výši [částka] dne [datum], a ve výši [částka] dne [datum]. Na základě zjištění výše uvedených skutečností dospěl soud prvního stupně k závěru, že žalovaný porušil smluvní závazek ze smlouvy, označené SŽDC Trakce 2010, uzavřené dne [datum], ve které se zavázal v roce 2010 odebrat elektřinu v množství 1 308 770 MWh. Soud neshledal důvodnou námitku žalovaného, že žalovaný postupoval dle smluvního ujednání ve smlouvě, kde v článku IV bod 2., [příjmení] a technická specifikace plnění a způsob sjednávání“ byla sjednána dohoda, že zákazník upřesní roční množství odběru elektřiny do 15. října předchozího roku a žalovaný v souladu s touto dohodou upřesnil roční množství odběru elektřiny na rozsah 22 000 KWh. Při výkladu smluvního ujednání, a to možnosti jednostranného upřesnění množství odběru elektřiny kupujícím, vycházel soud prvního stupně z jazykového výkladu, kdy upřesnění lze vykládat jako, „učinit přesnějším“ a takováto možnost dle stanoviska soudu nemůže zahrnovat oprávnění kupujícího jednostranně snížit sjednané množství dodávky elektřiny o 98 %. Stanovisko žalovaného, že při uzavírání smlouvy bylo žalobci zřejmé, že množství elektrické energie bude žalovaný upřesňovat na základě požadavků dopravců, které obdrží těsně před počátkem období, ve kterém bude předmětnou elektrickou energii odebírat, tudíž musel být srozuměn s tím, že žalovaný je oprávněn měnit sjednané roční množství odběru elektřiny neomezeně, neshledal soud důvodným vzhledem k tomu, že součástí zadávací dokumentace veřejné zakázky byla i příloha [číslo] ve které byl uveden skutečný odběr za měsíc leden až červenec roku 2008 v rozsahu 728 973 MWh a poptávka na roky 2009, 2010 a 2011, která, dle tohoto dokumentu byla ze strany žalovaného postupně pro jednotlivé roky zvyšována. Z tohoto dokumentu vyplývá, že žalovaný při zadávání veřejné zakázky nepředpokládal snížení odběru elektrické energie pro roky 2009, 2010 a 2011, a tento předpoklad byl součástí zadávací dokumentace veřejné zakázky. Ke stejnému závěru dospěl i Vrchní soud v Praze v rozhodnutí 3 Cmo 236/2014-306 z 19. března 2015, kde uvedl: „O žádné upřesnění nešlo, neboť upřesněné množství činilo pouhých 2 % nasmlouvaného množství. Takovéto „upřesnění“ fakticky představuje návrh na změnu smlouvy, blížíci se k jejímu zrušení, nadto bezprostředně před započítáním předpokládaného plnění smlouvy. Neobstojí námitka žalovaného, že by bylo nesmyslné uzavřít smlouvu na dodávku elektřiny bez možnosti reagovat na požadavky jednotlivých dopravců na zajištění elektrické energie pro rok 2010. Tak rozsáhlý pokles požadavku na elektřinu u dopravců nebyl zjištěn v dřívějším smluvním období.“ Soud prvního stupně měl za prokázaný vznik výše uvedené škody žalobce v příčinné souvislosti s jednáním žalovaného. Z výše uvedených skutečností vyplývá, že žalobce poté, co obdržel dopis žalovaného, že neodebere původně sjednané množství elektrické energie, oznámil tuto skutečnost dopisem ze dne [datum] [právnícká osoba] a. s., s tím, že odříkají odebrání elektřiny na rok 2010 v objemu 1 153 401 MWh. V řízení bylo prokázáno, že žalobce a [právnícká osoba] a. s. v souladu se smlouvou o zajištění komplexní dodávky elektřiny v letech 2009 – 2011 uzavřeli dohodu dne [datum], ve které dosavadní závazek [právnícká osoba] a. s. dodat a společnosti [právnícká osoba] odebrat elektřinu v objemu 1 253 401 MWh byl nahrazen závazkem společnosti [právnícká osoba] uhradit prodávajícímu škodu v částce [částka], která odpovídala rozdílu sjednané ceny ve smlouvě ze dne [datum] a tržní hodnotě objemu neodebrané elektřiny k datu uzavření této smlouvy. Strany tudíž sjednaly novaci závazku dle 570 odst. 1 OZ. Soud prvního stupně měl za prokázané listinou, označenou jako, „vyčíslení ztráty, vzniklé neodebráním smlouveného množství elektřiny“, dopisem [právnícká osoba] ze dne [datum] a znaleckým posudkem [právnícká osoba] [číslo] že ztráta za neobjednané produkty ve výši [částka] byla stanovena z hodnoty elektrické energie, která byla sjednána ve smlouvě z [datum] a v dokumentu, „vyčíslení ztráty“ ze dne [datum] a odpovídala cenové úrovni standardizovaných produktů na velkoobchodním trhu. Námitka žalovaného, že v řízení nebylo prokázáno, za jaké konkrétní ceny nakoupil předmětnou elektrickou energii [právnícká osoba], či zda zajistil tuto elektrickou energii z vlastní výroby, je pro stanovení vzniku škody společnosti [právnícká osoba] bez právního významu. Soud prvního stupně setrval na stanovisku, týkající se posouzení určení

výše tolerance sjednaného množství, a to tak, že tato tolerance činila plus, minus 15 % s odkazem a článek 5 smlouvy, ve které bylo sjednáno, že nedodržení tolerance ročního množství, plus, minus 15 %, zaplatí zákazník za každou odebranou či neodebranou MWh navíc smluvní cenu ve výši 330 Kč/MWh. Pokud si smluvní strany sjednaly smluvní pokutu pro případ, kdy kupující neodebere roční množství v toleranci 15 %, má soud za to, že tuto toleranci lze vztáhnout i na množství upřesnění ročního množství odběrové elektřiny kupujícím. Nejvyšší soud ČR ve svém rozsudku vytkl, že soudy přehlédly význam práva na upřesnění odběru elektřiny, sjednané v článku IV, odst. 2 smlouvy. V rozsahu, v jakém dodavatel neodebral elektřinu ještě v limitu tohoto přípustného smluvního upřesnění, tudíž nemohlo jít o porušení smluvní povinnosti, a nebyl tudíž naplněn předpoklad pro vznik odpovědnosti za škodu. Soud v souladu se svým stanoviskem na oprávnění upřesnit výši odběru elektřiny v rozsahu plus, minus 15 % stanovil výši vzniklé škody částkou [částka]. Dle sjednané smlouvy Trakce 2010 byla sjednána dodávka objemu 1 308 770 MWh. 15 % z tohoto množství činí 196 315,50 MWh, žalovaný odebral 22 000 MWh, tudíž neoprávněně neodebrané množství činí $1\,308\,770 - 22\,000 - 196\,315,50 = 1\,090\,454,50$ MWh. Žalobce uplatnil náhradu škody v částce [částka] za 1 253 401 MWh, z toho vyplývá, že vyčíslil škodu ve výši [částka] za 1 MWh. Za neodebrání 1 090 454,50 MWh pak škoda činí $1\,090\,454,50 \text{ MWh} \times [\text{částka}] = [\text{částka}]$. Soud neshledal porušení minimalizační a zabraňovací povinnosti dle ust. § 384 odst. 1 ObchZ ze strany žalobce. Soud nemá za to, že by k dohodě mezi [právníká osoba] a s. a žalobcem došlo s prodlením vzhledem k tomu, že žalovaný oznámil žalobci dopisem ze dne [datum], že upřesňuje roční množství elektřiny pro rok 2010 na 22 000 MWh. Soud období od [datum] do [datum], kdy oznámil žalobce [právníká osoba], že neodebere elektřinu na rok 2010 v celkovém objemu 1 253 400 MWh, považuje za období přiměřené k posouzení právního jednání žalovaného, a přijetí obchodního rozhodnutí o dalším postupu. Soud neshledal odpovědnost žalovaného za škodu vzhledem k tomu, že má za prokázané, že porušení povinnosti bylo způsobeno okolnostmi, vylučující odpovědnost, dle ustanovení § 374 ObchZ. Dle ustanovení § 374 ObchZ za okolnosti, vylučující odpovědnost, že považuje překážka, jež nastane nezávisle na vůli povinné strany a brání ve splnění povinnosti, jestliže nelze rozumně předpokládat, že by povinná strana tuto překážku nebo její následky odvrátila nebo překonala a dále, že by v době vzniku závazku tuto překážku předvíдалa. Žalovaný namítl, že z důvodu okolností, vylučující odpovědnost za škodu, vyčíslenou žalobcem, za tuto škodu neodpovídá. Žalovaný uvedl, že jakožto provozovatel dráhy dle zákona o drahách měl povinnost poskytovat dopravcům přístup ke službám, mezi něž se řadí dodávka trakčního proudu. Zákonem stanovená povinnost vedla žalovaného k tomu, aby se žalobcem uzavřel smlouvu Trakce 2010. Právní úprava, která byla účinná v době podpisu smlouvy Trakce 2010, neumožňovala jinému subjektu tuto činnost pro dopravce vykonávat, dopravci neměli jinou možnost zajištění elektrické energie než prostřednictvím žalovaného. Tato situace se však změnila v důsledku nabytí účinnosti novely energetického zákona [číslo] 2009 dne [datum]. V energetickém zákoně došlo ke změně ustanovení § 2 odst. 2 písmeno a/ bod 2, které obsahuje definici distribuční soustavy, do tohoto ustanovení byla doplněna napět'ová hladina 25 kV, přičemž právě na této napět'ové hladině jsou zařízení provozována. Žalovaný byl držitelem licence na distribuci elektřiny [číslo]. Protože byly splněny podmínky stanovené definicí distribuční soustavy, vztahovalo se na žalovaného ustanovení § 25 odst. 11 písmeno a/ energetického zákona, který ukládal provozovateli distribuční soustavy povinnost připojit do distribuční soustavy zařízení každého a umožnit distribuci elektřiny každému, kdo o to požádá. V řízení bylo prokázáno odborným stanoviskem Energetického regulačního úřadu ze dne [datum], že v rozhodnutí Energetického regulačního úřadu, pro poskytnutí licence na distribuci elektřiny, pro žalovaného, je uveden výčet trafostanic, které jsou součástí distribuční soustavy, sloužící k zajištění distribuce elektřiny. Dle odborného stanoviska, pokud by subjekt Správa železniční dopravní cesty byl držitelem licence na distribuci elektřiny v období od [datum] do [datum], byl povinen dodržovat ustanovení § 25 odst. 1 písmeno a/ energetického zákona tj. připojit distribuční soustavy k zařízení každého a umožnit distribuci elektřiny každému, kdo o to požádá a splňuje podmínky připojení a obchodní podmínky, stanovené pravidly pro provozování distribuční soustavy. V řízení bylo prokázáno dopisem [právníká osoba]

ze dne 5. listopadu 2009, [číslo] 2009 N/2, že [obec] dráhy požadovaly k [datum] na žalovaném uzavřít smlouvu o distribuci a připojení do lokální distribuční soustavy a oznámili žalovanému, že nebudou pro rok 2010 požadovat zajištění nákupu silové elektřiny. [právnícká osoba] na distribuční soustavu nepovažuje soud za jednání v rozporu s ustanovením § 22 odst. 1 písm. g) zákona o drahách, dle kterého je provozovatel dráhy povinen zajistit dopravcům přístup ke službám, poskytovaným provozovatelem dráhy způsobem, který vylučuje zvýhodnění některého z dopravců. Soud považuje za důvodnou argumentaci žalovaného, že předmětná povinnost zajistit dopravcům přístup ke službám neznámá, že doplňkové služby musí výlučně zajišťovat žalovaný, ale je možné zajistit dodávky prostřednictvím jiného subjektu, který splňuje všechny zákonné podmínky ve smyslu zákona o drahách a energetického zákona. V řízení bylo prokázáno smlouvou o obchodní spolupráci, uzavřenou mezi [právnícká osoba] a Správou železniční dopravní cesty, státní organizace, že se [obec] dráhy zavázaly zajistit nákup silové elektřiny pro elektrickou trakci pro sebe a ostatní dopravce využívající železniční dopravní cestu na období do [datum].

5. Soud prvního stupně setrval na stanovisku, že žalovaný za škodu neodpovídá z důvodu okolnosti, která vylučuje odpovědnost za škodu, dle ustanovení § 374 ObchZ. Žalobnímu nároku žalobce nebylo možné v předmětném řízení vyhovět vedle toho i z důvodu, že peněžité plnění, které žalobce požadoval uhradit, již uhradil v rozsahu jistiny a úroků z prodlení dne [datum] a [datum]. Soud prvního stupně dle ustanovení § 154 o. s. ř. vycházel ze stavu, který zde byl v době vyhlášení rozsudku. K datu vyhlášení rozsudku závazek žalovaného byl splněn, tudíž žalobce nemá nárok na vydání exekučního titulu, na základě kterého by se mohl domáhat opětovné úhrady žalobního nároku, a to jak jistiny, tak úroků z prodlení. Ze všech výše uvedených důvodů soud žalobu v plném rozsahu zamítl. O náhradě nákladů soud rozhodl podle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

6. Proti tomuto rozsudku se včas odvolal žalobce, a jako odvolací důvod uvedl, že soud prvního stupně nepřihlédl k jím tvrzeným skutečnostem nebo k označeným důkazům, řízení je postiženo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, soud prvního stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním a jeho rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Soud prvního stupně žalobu zamítl, neboť podle jeho názoru žalovaný neodpovídá za škodu z důvodu okolnosti, která vylučuje odpovědnost za škodu, a žalobě nebylo možno vyhovět z důvodu, že peněžité plnění, které žalobce požadoval uhradit, již bylo žalovaným uhrazeno. Takovéto zdůvodnění je vnitřně rozporné, neboť soud prvního stupně na jedné straně dovozuje existenci okolnosti vylučující odpovědnost žalovaného, čímž zřejmě tvrdí, že žalovaný nárok neexistoval, na druhé straně však říká, že nároku nebylo možno vyhovět, neboť požadované peněžité plnění, již bylo žalovaným uhrazeno. Není tedy zřejmé, z jakého důvodu byla žaloba zamítnuta. V rozsudku chybí odůvodnění existence okolnosti vylučující odpovědnost, resp. naplnění jednotlivých jejích znaků, třebaže se k nim vyjadřoval jak Nejvyšší soud ČR, tak i žalobce. Žalobce pak dále shrnul podstatnou část své argumentace vztahující se k (domnělé) existenci okolnosti vylučující odpovědnost na jednání žalovaného, přičemž zdůraznil, že s těmito argumenty se soud prvního stupně nijak nevypořádal. Žalobce dále namítl nesprávné právní posouzení věci soudem prvního stupně, pokud jde o výrok o náhradě nákladů řízení. Výrokem II. totiž bylo žalobci uloženo zaplatit na náhradu nákladů řízení [částka]. Soud opřel rozhodnutí o nákladech řízení o zásadu úspěchu strany ve věci, přestože v jiné části odůvodnění uzavřel, že žalobnímu nároku žalobce nebylo možno v předmětném řízení vyhovět z důvodu, že peněžité plnění, které žalobce požadoval uhradit, již žalovaný uhradil v rozsahu jistiny a úroků z prodlení dne [datum] a [datum]. V důsledku novelou občanského soudního řádu přidaného neústavního ust. § 96 odst. 6 o. s. ř., podle něhož byl-li návrh na zahájení řízení vzat zpět až poté, co rozhodnutí odvolacího soudu, případně též soudu prvního stupně o věci bylo dovolacím soudem zrušeno, soud rozhodne, že zpětvzetí návrhu není účinné, jestliže důvodem pro zpětvzetí návrhu byla skutečnost, která nastala v době, kdy trvaly účinky zrušeného rozhodnutí, se žalobce ocitl ve zvláštním procesním postavení, které mu efektivně znemožnilo vzít podanou

žalobu zpět a přimět tak soud k zastavení řízení. Namísto toho byl nucen v něm pokračovat a vyčkat na předem dané zamítavé rozhodnutí, byť tuto situaci nijak nezpůsobil. Samo vynesení zamítavého rozsudku může při rozhodování o náhradě nákladů řízení nabídat ke zjednodušení a k mylnému závěru o neúspěchu žalobce ve věci, jak to učinil soud prvního stupně. Zamítnutí žaloby samo o sobě ještě nemusí nutně představovat neúspěch žalobce a vést tak ke vzniku jeho povinnosti hradit náklady řízení. Žalobce proto navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení s tím, že v dalším řízení věc projedná a rozhodne jiný samosoudce soudu prvního stupně.

7. Proti výroku II. o nákladech řízení se včas odvolal žalovaný a namítl, že soud prvního stupně při stanovení výše nákladů řízení pochybil, když žalovanému nepřiznal náhradu úkonů právní služby, které žalovaný specifikoval ve vyčíslení nákladů. I kdyby se však odvolací soud ztotožnil s právní argumentací soudu prvního stupně, obsaženou v napadeném rozsudku, je žalovaný toho názoru, že soud prvního stupně zcela jistě pochybil při součtu jednotlivých úkonů právní služby, když měl žalovanému přiznat odměnu za minimálně 23,5 úkonů právní služby a nikoli za 21,5 úkonů právní služby. Žalovaný proto navrhl, aby odvolací soud změnil ve výroku II. rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradu nákladů řízení za celkem 41,5 úkonů právní služby celkem [částka] k rukám advokáta JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D. do tří dnů d právní moci rozhodnutí.

8. K odvolání žalovaného žalobce uvedl, že pokud jde o důvodnost žalovanému vzniklých nákladů, soud prvního stupně se při svém rozhodování otázkou účelnosti jejich vynaložení zásadně nezabýval. [jméno], kde náhradu nákladů žalovanému nepřiznal, je z odůvodnění zřejmé, že soud posuzoval jen otázku, zda zástupcem žalovaného provedené a účtované úkony právní služby byly procesně opodstatněné. Otázkou, zda vůbec bylo v daném případě účelné, aby žalovaný byl v rámci vedeného řízení zastoupen advokátem, se soud nezabýval vůbec. Žalovaný je přitom veřejnou institucí hospodařící s veřejnými prostředky a plnící převážně veřejný účel. Ve smyslu praxe Ústavního soudu je třeba, aby obecný soud při svém rozhodování o účelnosti vynaložených nákladů zhodnotil, zda předmětem vedeného sporu je nebo není specializovaná a obtížná právní problematika dosud neřešená, problematika s mezinárodním prvkem, vyžadující znalost cizího práva, event. jazykové znalosti apod. Pokud soud prvního stupně takovouto úvahu neučinil, porušil práva druhého účastníka na spravedlivý proces. Podle žalobce byla předmětem sporu právní problematika, která přímo souvisí s hlavní činností žalovaného a žalovaný tedy v této oblasti musí být profesionálem a být vybaven odborným personálem, který je schopen řešit nejen právní otázky, jež se v čase vyskytují. Žalobce konečně poukázal na to, že i kdyby soud jeho argumentaci nepřisvědčil a nepřiznal mu nárok na náhradu nákladů řízení z popsanych nebo jiných důvodů, pak takovýto nárok, zejména pokud jde o náhradu nákladů právního zastoupení, nelze přiznat ani žalovanému.

9. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, podle ust. § 212 a násl. o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání žalobce není důvodné, odvolání žalovaného proti výroku o nákladech řízení naproti tomu důvodné je.

10. Soud prvního stupně měl z provedeného dokazování a zjištěných nesporných skutečností pro rozhodnutí k dispozici dostatek skutkových zjištění, z těch vyvodil odpovídající skutkové závěry a ani jeho právnímu posouzení věci samé nelze vytknout pochybení. Soud prvního stupně takto postupoval při respektování závěrů dovolacího soudu. Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Žalobce se domáhal náhrady skutečné škody v rozsahu [částka] s příslušenstvím. V řízení před soudem prvního stupně bylo prokázáno, že žalovaný zadal v jednacím řízení bez uveřejnění nadlimitní veřejnou zakázku na dodávku silové elektřiny na období 2009 – 2011. Žalovaný dne [datum] vydal rozhodnutí o výběru nabídky žalobce pro všechny části zakázky i pro období roku 2010. V řízení bylo také prokázáno, že žalobce i žalovaný uzavřeli smlouvu, označenou žalovaným jako Trakce 2010, ve které se žalobce zavázal dodat žalovanému 1 308 770 MWh elektrické energie, a účastníci sjednali cenu ve výši [částka] za

1 MWh. V řízení bylo rovněž prokázáno, že žalobce uzavřel s [právníká osoba] a. s. smlouvu o zajištění komplexní dodávky elektřiny v období 2009 – 2011 dne [datum] a dne [datum] uzavřel žalobce s [právníká osoba] a. s. confirmaci dílčí smlouvy, ve které [právníká osoba] potvrdil závaznost objednávky elektrické energie v rozsahu 1 535 106 MWh za cenu [částka]. Žalovaný poté dopisem ze dne [datum] oznámil žalobci, že upřesňuje roční množství elektřiny pro elektrickou trakci pro rok 2010 na množství 22 000 MWh. Žalobce dopisem ze dne [datum] oznámil [právníká osoba], že neodebere elektřinu v roce 2010 v ročním objemu 1 253 400 MWh v hodnotě [částka], kterou měla [právníká osoba] a. s. dodat žalovanému na základě confirmace dílčí smlouvy. Dohodou o narovnání ze dne [datum] bylo prokázáno, že žalobce a [právníká osoba] uzavřeli dohodu, že žalobce nahradí [právníká osoba] škodu ve výši [částka], což se stalo, neboť žalobce uhradil tuto částku ve dvou splátkách, a to ve výši [částka] dne [datum] a ve výši [částka] dne [datum]. Soud prvního stupně neshledal odpovědnost žalovaného za škodu vzhledem k tomu, že měl za prokázané, že porušení povinnosti bylo způsobeno okolností vylučující odpovědnost podle ust. § 374 ObchZ. Za takovou okolnost se považuje překážka, jež nastane nezávisle na vůli povinné strany a brání ve splnění povinnosti, jestliže nelze rozumně předpokládat, že by povinná strana tuto překážku nebo její následky odvrátila nebo překonala a dále, že by v době vzniku závazku tuto překážku předvíдалa. Odvolací soud souhlasí se soudem prvního stupně v tom, že odpovědnost žalovaného z výše uvedeného důvodu není dána a pro stručnost odkazuje na podrobnější odůvodnění soudu prvního stupně. Soud prvního stupně konečně poukázal i na to, že žalobě nebylo možno vyhovět proto, že peněžité plnění, které žalobce požadoval, již žalovaný uhradil v rozsahu jistiny a úroků z prodlení [datum] a [datum]. K datu vyhlášení rozsudku již byl závazek žalovaného splněn.

11. Odvolací soud na základě výše uvedeného rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. podle ust. § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil. Jiná je situace, pokud jde o výrok II. o nákladech řízení. Jak je výše uvedeno, odvolací soud shledal odvolání žalovaného proti tomuto výroku důvodným. Soud prvního stupně sice správně rozhodl o nákladech řízení tak, že jejich náhradu přiznal v řízení úspěšnému žalovanému, správná však není výše těchto nákladů. Odvolací soud se přiklonil k argumentaci žalovaného, podle které mu měly být přiznány náklady řízení za 41,5 úkonů právní služby, celkem ve výši [částka] včetně DPH podle rozpisu, který předložil žalovaný. Odvolací soud proto ve výroku II. změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradu nákladů řízení [částka] k rukám advokáta JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D. do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

12. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. tak, že jejich náhrada byla přiznána v odvolacím řízení úspěšnému žalovanému. Tyto náklady spočívají v odměně advokáta za šest úkonů právní služby po [částka] a šest režijních náhrad po [částka], to vše podle vyhl. č. 177/1996 Sb., vše se zvýšením o 21% DPH a činí celkem [částka].

13. Po vyhlášení rozsudku odvolacím soudem [datum], kdy odvolací soud byl rozsudkem vázán, vzal žalobce podáním ze dne [datum] žalobu v celém rozsahu zpět z důvodu zaplacení žalované částky ze strany žalovaného po podání žaloby. Žalobce navrhl, aby soud řízení o žalobě v celém rozsahu zastavil.

14. Žalovaný se zpětvzetím žaloby žalobcem výslovně nesouhlasil a tento krok žalobce považuje za zcela účelový, kdy žalobce usiluje o zastavení řízení, v jehož důsledku musí současně dojít ke zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně. Žalovaný uvedl, že zpětvzetí žaloby je neúčinné podle ust. § 96 odst. 6 o. s. ř. Podle tohoto ustanovení, byl-li návrh na zahájení řízení vzat zpět až poté, co rozhodnutí odvolacího soudu, případně též soudu prvního stupně o věci bylo dovolacím soudem zrušeno, soud rozhodne, že zpětvzetí návrhu není účinné, ledaže důvodem pro zpětvzetí návrhu byla skutečnost, která nastala v době, kdy trvaly účinky zrušeného rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že podle žalovaného se toto ustanovení na daný případ vztahuje, navrhl žalovaný, aby odvolací soud posoudil zpětvzetí žaloby jako neúčinné.

15. Žalobce ve vyjádření ke stanovisku žalovaného uvedl, že žalovaný pomíjí, že civilní řízení je ovládáno zásadou dispoziční a že nikoho nelze omezit v dispozici se žalobou (tedy např. vzít žalobu zpět). Pokud jde o ust. § 96 odst. 6 o. s. ř., má žalobce za to, že uvedené ustanovení je protiústavní a jeho případnou aplikací by bylo zasaženo do jeho dispozičního práva a tím i do jeho ústavou zaručených práv. Žalobce poukázal na to, že žalovaný nemá vážné důvody k nesouhlasu se zpětvzetím žaloby, vzal-li žalobce žalobu zpět proto, že během řízení došlo k naplnění žalobcem požadované povinnosti (zaplacení nároku). Důvodem pro relevantní nesouhlas není ani skutečnost, že případné rozhodnutí ve věci samé by záležitost mezi účastníky definitivně vyřešila a předešlo by tak dalším případným sporům.

16. Odvolací soud při posuzování účinnosti nebo neúčinnosti zpětvzetí žaloby žalobcem vycházel z těchto skutečností: Důvodem zpětvzetí žaloby bylo podle toho, co je ve zpětvzetí uvedeno, to, že po podání žaloby byla sporná částka žalovaným žalobci uhrazena. To se stalo v době, po předešlém rozhodnutí odvolacího soudu. Poté, co ve věci rozhodl dovolací soud a zrušil rozhodnutí soudu prvního stupně a soudu odvolacího, to byl žalovaný, kdo podal k Obvodnímu soudu pro Prahu 4 žalobu o vydání bezdůvodného obohacení a byl to rovněž žalovaný, kdo podal odvolání proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 o přerušení řízení. O tom, že žalovaný spornou částku uhradil, věděli oba účastníci – žalovaný proto, že byl plátcem, žalobce proto, že byl příjemcem sporné částky. Přesto žalobce vzal žalobu zpět až v době, kdy odvolací soud vyhlásil rozsudek a byl jím vázán. Odvolací soud má za to, že ust. § 96 odst. 6 o. s. ř. na tuto věc aplikovat lze, aniž by bylo nutno vyčkávat na rozhodnutí Ústavního soudu. Podle přechodných ustanovení k občanskému soudnímu řádu, lze použít ust. § 96 odst. 6 o. s. ř. i na řízení dříve zahájená (řízení v této věci bylo zahájeno [datum], novela o. s. ř. nabyla účinnosti [datum]). Podmínky pro rozhodnutí o neúčinnosti zpětvzetí žaloby byly splněny, když návrh na zahájení řízení byl vzat zpět až poté, co rozhodnutí odvolacího soudu (i soudu prvního stupně) bylo dovolacím soudem zrušeno, přičemž důvodem pro zpětvzetí žaloby byla skutečnost, která nastala předtím, než rozhodl dovolací soud.

17. Odvolací soud proto za situace, kdy žalovaný se zpětvzetím žaloby výslovně nesouhlasil, rozhodl, že toto zpětvzetí je neúčinné.

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR, prostřednictvím Městského soudu v Praze.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný navrhnout soudní výkon rozhodnutí.

Praha 20. května 2019

JUDr. Yvona Svobodová
předsedkyně senátu